

Bruksela, dnia 19.10.2023 r.
COM(2023) 633 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 1007/2009, zmienionego rozporządzeniem
(UE) 2015/1775, w sprawie handlu produktami z fok

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 1007/2009, zmienionego rozporządzeniem (UE) 2015/1775, w sprawie handlu produktami z fok

1. Wprowadzenie

Przepisy UE dotyczące fok

W rozporządzeniu¹ Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok („rozporządzenie”) zakazuje się wprowadzania do obrotu na rynku unijnym produktów z fok.

Zakaz handlu ma zastosowanie do produktów z fok wyprodukowanych w UE oraz do importowanych produktów z fok. Rozporządzenie zmieniono rozporządzeniem (UE) 2015/1775² w celu odzwierciedlenia orzeczeń Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie przeciwko Wspólnotom Europejskim dotyczącej produktów z fok³. W efekcie w obecnie obowiązujących przepisach UE dotyczących fok przewidziano dwa wyjątki od tego zakazu:

- 1) dopuszcza się wprowadzanie do obrotu produktów z fok w przypadku, gdy produkty te pochodzą z polowań prowadzonych przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne, pod warunkiem że spełnione są szczególne warunki określone w art. 3 ust. 1 zmienionego rozporządzenia.

W art. 3 ust. 1a tego samego zmienionego rozporządzenia stwierdza się również, że w momencie wprowadzania do obrotu na rynku unijnym produktów z fok dołącza się do nich dokument poświadczający zgodność z warunkami korzystania z wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych. Dokument poświadczający powinien być wydany przez organ uznany do tego celu przez Komisję Europejską zgodnie z art. 3 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850⁴ (rozporządzenie wykonawcze);

- 2) dopuszcza się również przywóz produktów z fok w przypadkach, gdy ma on charakter sporadyczny i składa się wyłącznie z towarów przeznaczonych do użytku osobistego podróżnych lub ich rodzin (art. 3 ust. 2 zmienionego rozporządzenia).

Obowiązki sprawozdawcze wynikające ze zmienionego rozporządzenia (WE) nr 1007/2009

Art. 7 zmienionego rozporządzenia stanowi, że państwa członkowskie muszą przedstawić Komisji do dnia 31 grudnia 2018 r., a następnie co cztery lata, sprawozdanie z działań podjętych w celu wykonania wspomnianego rozporządzenia. W terminie 12 miesięcy od

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1007>

² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.262.01.0001.01.ENG

³ <http://trade.ec.europa.eu/wtodispute/show.cfm?id=475&code=2>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1850>

końca każdego okresu sprawozdawczego Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania wspomnianego rozporządzenia. Komisja ocenia w swoim sprawozdaniu funkcjonowanie, efektywność i wpływ tego rozporządzenia pod kątem realizacji jego celu. Sprawozdanie Komisji powinno również obejmować ocenę skutków dla rozwoju społeczno-gospodarczego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych⁵.

10 stycznia 2020 r. przyjęto pierwsze sprawozdanie Komisji dotyczące wdrożenia rozporządzenia, obejmujące okres od 18 października 2015 r. (data rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (UE) 2015/1775) do 31 grudnia 2018 r.⁶

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2022 r. Oparto je na informacjach otrzymanych od państw członkowskich UE, Zjednoczonego Królestwa i trzech uznanych organów z Kanady i Grenlandii.

2. Kontekst

W 1983 r. w odpowiedzi na powszechne obawy dotyczące corocznego zabijania szceniąt niektórych gatunków fok UE przyjęła dyrektywę Rady 83/129/EWG⁷, by zakazać przywozu do UE wyrobów otrzymywanych ze szceniąt foczych dwóch gatunków: foki grenlandzkiej i kaptownika. Początkowo dyrektywa ta miała zastosowanie do dnia 1 października 1985 r. Pierwotnie przedłużono jej okres obowiązywania do 1 października 1989 r., a następnie bezterminowo w drodze dyrektywy Rady 89/370/EWG⁸.

Na foki poluje się zarówno na terytorium UE, jak i poza nim, a z upolowanych zwierząt otrzymuje się produkty tak zróżnicowane jak kapsułki z kwasami omega-3 i odzież zawierająca przetworzone skóry i futra fok. Obywatele i konsumenci wyrazili swoje zaniepokojenie możliwą obecnością na rynku produktów z fok zabijanych i skórowanych w sposób przynoszący im cierpienie. W odpowiedzi na te obawy szereg państw członkowskich przyjęło przepisy regulujące handel produktami z fok poprzez zakazanie ich przywozu i produkcji, natomiast w innych państwach członkowskich nie wprowadzono żadnych ograniczeń dotyczących handlu tymi produktami. Te różnice wywarły negatywny wpływ na działanie rynku wewnętrznego i stanowiły barierę w handlu takimi produktami. W związku z tym UE przyjęła rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 (przedmiotowe rozporządzenie), w którym zakazano wprowadzania do obrotu w UE produktów z fok.

Jednocześnie rządy i organizacje spoza UE reprezentujące Eskimosów i ludy autochtoniczne wezwały UE do uznania, że polowanie na foki stanowi integralny element życia społeczno-gospodarczego tych społeczności, ich żywienia, kultury i tożsamości, przyczyniając się do ich utrzymania i rozwoju, i nie należy tych interesów naruszać, zgodnie z Deklaracją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej przyjętą w 2007 r. Przedstawiono również argument, że polowania na foki prowadzone tradycyjnie przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne nie wzbudzają takich samych obaw społeczeństwa jak polowania prowadzone głównie w celach handlowych. W związku z tym w drodze wyjątku w rozporządzeniu dopuszczono wprowadzanie do obrotu produktów z fok pochodzących z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne, o ile polowania te prowadzone są z odpowiednim uwzględnieniem dobrostanu zwierząt

⁵ Zob. motyw 8 rozporządzenia (UE) 2015/1775.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0004>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:31983L0129>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:31989L0370>

i w sposób ograniczający w możliwie największym stopniu cierpienie zwierząt. Wyjątek ograniczono do polowań, które przyczyniają się do utrzymania tych społeczności.

W rozporządzeniu z 2009 r. zezwolono również, w drodze wyjątku, na wprowadzanie do obrotu produktów z fok pochodzących z polowań, których jedynym celem jest trwałe gospodarowanie zasobami morskimi. Dopuszczono również przywóz produktów z fok o charakterze sporadycznym i składający się wyłącznie z towarów przeznaczonych do użytku osobistego podróżnych lub ich rodzin.

W 2010 r. Kanada i Norwegia wszczęły na forum Światowej Organizacji Handlu procedurę rozstrzygnięcia sporów dotyczącą rozporządzenia i jego pierwotnego rozporządzenia wykonawczego (UE) 737/2010. W 2013 r. WTO stwierdziła, że z uwagi na zawarte w przepisach UE dotyczących fok zezwolenie na wprowadzanie na unijny rynek produktów pochodzących z niektórych gatunków fok w drodze stosowania wyjątków dotyczących Eskimosów i gospodarowania zasobami morskimi, przepisy te wywierają negatywny wpływ na możliwości konkurowania produktów kanadyjskich i norweskich z produktami przywozonymi z Grenlandii i pochodzącymi z UE. Rzeczywiście w tamtym czasie jedynie Grenlandia wystąpiła z oficjalnym wnioskiem o uznanie organu poświadczającego.

Aby zapewnić zgodność przepisów z orzeczeniami WTO, UE przyjęła rozporządzenie (UE) 2015/1775, na mocy którego zmieniono przepisy UE dotyczące fok poprzez zniesienie wyjątku dotyczącego gospodarowania zasobami morskimi. Zniesienie tego wyjątku nie miało jednak wpływu na prawo państw członkowskich do dalszego regulowania kwestii polowań prowadzonych w celu zrównoważonego gospodarowania ich zasobami morskimi. Uniemożliwiło ono jednak tym państwom członkowskim zezwalanie na wprowadzanie do obrotu na unijnym rynku produktów pochodzących z takich polowań, chyba że wchodziły one w zakres wyjątku dotyczącego „Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych”, który w dalszym ciągu obowiązywał. Zwiększono również spójność zmienionego rozporządzenia z celem rozporządzenia przez jednoznaczne dodanie kwestii dobrostanu zwierząt jako warunku stosowania wyjątku dotyczącego „Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych”.

Z myślą o zapewnieniu jednolitego wdrażania rozporządzenia Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze, w którym i) określono wymogi dotyczące przywozu produktów z fok do użytku osobistego podróżnych lub ich rodzin; ii) wymieniono kryteria uznawania organów odpowiedzialnych za wydawanie dokumentów poświadczających spełnienie wymogów stosowania wyjątku dotyczącego „Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych”; oraz iii) określono rolę właściwych organów państw członkowskich odpowiadających za kontrolę dokumentów poświadczających i zapis danych zawartych w tych dokumentach.

Zgodnie z art. 3 ust. 1a zmienionego rozporządzenia do produktów z fok wprowadzanych do obrotu na rynku unijnym na podstawie wyjątku dotyczącego „Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych”, należy dołączyć dokument poświadczający wydany przez organ uznany do tego celu przez Komisję Europejską zgodnie z art. 3 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850 („rozporządzenie wykonawcze”).

Dotychczas Komisja Europejska uznała trzy organy:

- Departament Rybołówstwa, Łowiectwa i Rolnictwa Grenlandii⁹ (obecnie pod nazwą Departament Rybołówstwa i Łowiectwa);
- Rząd Nunavutu (Kanada)¹⁰;
- Rząd Terytoriów Północno-Zachodnich Kanady¹¹

3. Sprawozdania państw członkowskich UE

Wezwano 27 państw członkowskich UE do przekazania Komisji sprawozdań krajowych w drodze wypełnienia kwestionariusza. Sprawozdania krajowe przekazały wszystkie państwa członkowskie UE z wyjątkiem trzech (tj. Francji, Grecji i Malty). Pojęcie „wszystkie państwa członkowskie” należy zatem rozumieć jako „wszystkie państwa członkowskie z wyjątkiem trzech państw, które nie przekazały swoich sprawozdań”. W poniższej sekcji podsumowano otrzymane informacje.

a) Właściwe organy

Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ lub kilka właściwych organów odpowiedzialnych za a) weryfikowanie – na wniosek organów celnych – dokumentów poświadczających dotyczących przywożonych produktów z fok, b) kontrolowanie wydawania dokumentów poświadczających przez uznane organy mające siedzibę i działające na terenie danego państwa członkowskiego oraz c) przechowywanie kopii dokumentów poświadczających wystawionych dla produktów z fok pochodzących z polowań na fokę przeprowadzonych w tym państwie członkowskim. Komisja podaje do wiadomości publicznej na swojej stronie internetowej wykaz wyznaczonych właściwych organów¹².

Chociaż dotychczas nie uznano żadnego organu z siedzibą w UE lub działającego w UE na potrzeby wydawania dokumentów poświadczających, w państwach członkowskich żyją ludy, które odpowiadają definicji pojęcia „Eskimosi lub inne społeczności autochtoniczne” i w związku z tym potencjalnie mogą polować na fokę do celów utrzymania i wprowadzać produkty z fok do obrotu na rynku unijnym. Te państwa członkowskie mogły wystąpić z wnioskiem o oficjalne uznanie jednego ze swoich organów za upoważniony do wydawania dokumentów poświadczających. W takim przypadku istotne są art. 6 ust. 1 lit. b) i c) rozporządzenia wykonawczego.

b) Wyjątek dotyczący Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych

Dania i Estonia były jedynymi państwami członkowskimi, które zgłosiły, że produkty z fok zostały wprowadzone do obrotu na rynku krajowym na podstawie warunków określonych dla wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych. Duńskie służby celne zarejestrowały przywóz produktów z fok z Grenlandii o łącznej wartości 8 347 944 DDK (1 122 337 EUR po kursie wymiany na dzień 17.01.2023) i o łącznej masie 32 109 kg, przy czym w poprzednim okresie, który obejmował trzy lata, a nie cztery, było to 10 502 kg. W swoim pierwszym sprawozdaniu Estonia zgłosiła przywóz produktów z fok z Grenlandii o łącznej wartości 1 555,67 EUR oraz o łącznej masie 34,16 kg. Produkty przywiezione do Danii i Estonii obejmowały głównie niepołączone wygarbowane lub wyprawione skóry fok,

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32015D1027\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32015D1027(02))

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32020D2125>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32017D0265>

¹² https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/trade-seal-products_en

ale również wyroby odzieżowe, dodatki odzieżowe i inne wyroby ze skór fok, takie jak obuwie i buty.

c) Wyjątek dotyczący użytku osobistego podróżnych lub ich rodzin

Żaden z właściwych organów państw członkowskich nie otrzymał od swoich służb celnych powiadomienia o możliwym problemie związanym z przywozem produktów z fok na użytek osobisty podróżnych lub ich rodzin.

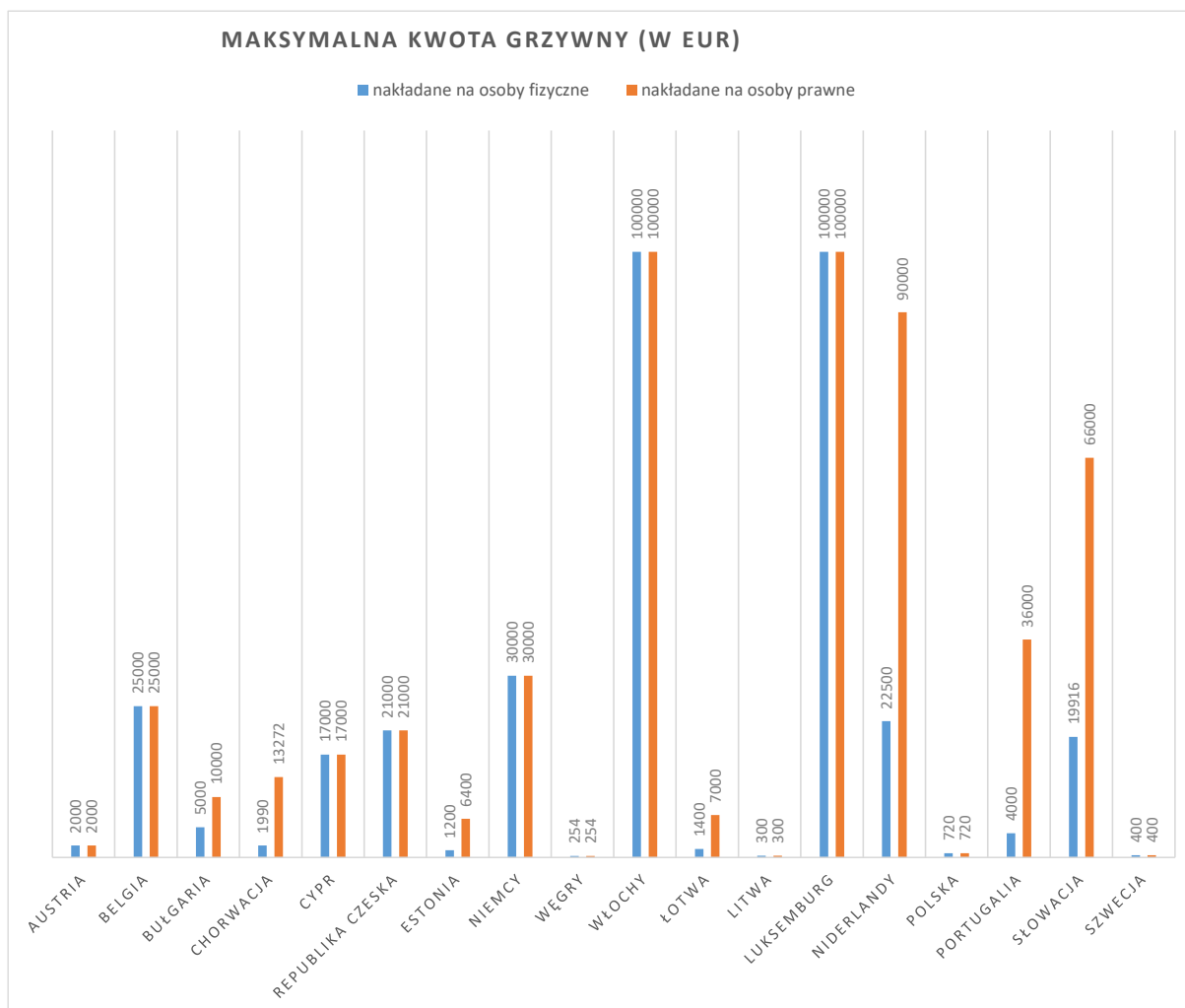
d) Uszlachetnianie czynne

Przywóz produktów z fok do celów przetwarzania lub ponownego wywozu przetworzonych towarów nie jest zakazany na podstawie rozporządzenia. Do Estonii przywieziono z Kanady i Norwegii garbowane skóry fok (2 405 sztuk w 2019 r.; 1 682 w 2020 r.; 2 030 w 2021 r. i 1 875 w 2022 r.) do celów uszlachetniania czynnego – dokonał tego producent obuwia, który następnie ponownie wywiózł wszystkie towary przetworzone.

e) Sankcje i egzekwowanie

We wszystkich państwach członkowskich obowiązują przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów rozporządzenia. Sankcje obejmują grzywny, konfiskatę i zniszczenie towarów (we wszystkich państwach członkowskich), a nawet pozbawienie wolności (na Cyprze, w Danii, na Łotwie i w Niderlandach). W okresie odniesienia żadne państwo członkowskie nie nałożyło takich sankcji.

W tabeli poniżej przedstawiono maksymalne kwoty grzywny obowiązujące w 18 państwach członkowskich, które przekazały te informacje. W ośmiu z nich kwota grzywny różni się w zależności od tego, czy przestępstwa dopuściła się osoba fizyczna czy prawna. W Danii i Finlandii przepisy krajowe nie określają maksymalnej kwoty grzywien. Ustalają ją właściwe organy w przypadku naruszenia rozporządzenia.

Uwaga: w Niderlandach powyższe kwoty maksymalne dotyczą przestępstw popełnionych nieumyślnie. W przypadku zamiaru popełnienia przestępstwa kwota grzywny może zostać zwiększona do 90 000 EUR w przypadku osób fizycznych i 900 000 EUR w przypadku osób prawnych.

Belgijskie służby celne zatrzymały przywóz produktów z fok w dwóch przypadkach. Pierwszy przypadek dotyczył przesyłki, która przyszła drogą pocztową ze Stanów Zjednoczonych i w której znajdował się suplement diety zawierający wyciąg z tarczycy foki (kapsułki z kwasami omega-3). Drugi przypadek dotyczył czaszki foki, której nie towarzyszyły wymagane dokumenty. Szwedzkie służby celne przeprowadziły niemal 4 000 kontroli dokumentów dotyczących zgłoszeń przywozowych. Siedem z nich miało obejmować produkty z fok, ale podano niewłaściwe kody Nomenklatury scalonej¹³. Szwedzkie służby celne dokonały korekty tych zgłoszeń.

f) Informacje przekazywane za pomocą kodu QR

Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych oraz poprawić przepływ informacji na temat przepisów UE dotyczących fok, uznane organy mogą umieszczać etykietę z kodem QR na poświadczonych

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:282:FULL>

przez siebie produktach z fok. Kod QR łączy ze stroną internetową¹⁴ zawierającą informacje na temat przepisów UE dotyczących fok.

Piętnaście państw członkowskich (Belgia, Chorwacja, Republika Czeska, Dania, Estonia, Finlandia, Irlandia, Łotwa, Litwa, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Szwecja) zgłosiły, że są świadome istnienia tego kodu QR, a w żadnym z tych państw członkowskich organy celne lub inne organy egzekwowania prawa nie zwróciły się o poradę w kwestii tego kodu QR.

g) Polowanie na foki w UE

Populacje fok w UE występują głównie na Morzu Bałtyckim. Zgodnie z całościową oceną stanu Morza Bałtyckiego¹⁵ przeprowadzoną przez Komisję Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM) na Morzu Bałtyckim występują trzy gatunki fok. Foka szara występuje w całym regionie, nerpa botnicka występuje tylko we wschodnich i północnych obszarach Morza Bałtyckiego, a foka pospolita w południowo-zachodniej części morza i w cieśninie Kattegat.

Celem dyrektywy siedliskowej¹⁶ jest przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w UE. W załączniku II zawierającym wykaz gatunków, w przypadku których należy wyznaczyć specjalne obszary ochrony i tymi obszarami zarządzać, uwzględniono następujące gatunki:

- *Halichoerus grypus* (foka szara)
- *Monachus monachus* (mniszka śródziemnomorska)
- *Phoca/Pusa hispida botnica* (nerpa botnicka)
- *Phoca/Pusa hispida saimensis* (nerpa fińska)
- *Phoca vitulina* (foka pospolita)

Mniszka śródziemnomorska i nerpa fińska to gatunki o znaczeniu priorytetowym i w związku z tym wymieniono je również w załączniku IV do dyrektywy siedliskowej, w którym zobowiązano państwa członkowskie, aby wprowadziły wymagane środki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony tych gatunków. Trzy pozostałe gatunki (foka szara, nerpa botnicka i foka pospolita) wymieniono również w załączniku V, co oznacza, że państwa członkowskie powinny wprowadzić środki w celu zapewnienia, aby pozyskiwanie tych gatunków ze stanu dzikiego i ich eksploatacja przebiegały w sposób zgodny z utrzymaniem właściwego stanu ochrony.

Ponieważ wykreślenie z pierwotnego rozporządzenia wyjątku dotyczącego zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi pozostawało bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do dalszego regulowania kwestii polowań prowadzonych w tym celu, w okresie sprawozdawczym polowano na foki pospolite i foki szare na terytorium Danii, Estonii, Finlandii i Szwecji. W swoich sprawozdaniach te cztery państwa członkowskie zawarły związane informacje na temat celu polowania i warunków, w jakich zostało ono przeprowadzone, zastosowanej metody, sposobu zapewnienia odpowiedniego dobrostanu zwierząt oraz wpływu polowania na populację fok, ekosystemy i działalność człowieka. Poniżej przedstawiono poglądy wyrażone w czterech sprawozdaniach krajowych.

---

¹⁴ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/trade-seal-products_en

¹⁵ <http://stateofthebalticsea.helcom.fi/biodiversity-and-its-status/marine-mammals/>

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:01992L0043-20130701>

W **Danii** nie obowiązuje sezon łowiecki ani kwota polowań na foki. Strzelanie do fok jest możliwe tylko w drodze odstępstwa, w promieniu 100 metrów od narzędzi połowowych i poza okresem lęgowym i okresem linienia, jeżeli celem jest uniknięcie poważnych szkód dla rybołówstwa. Z odstępstwa dotyczącego strzelania do fok szarych nie można ponadto korzystać na obszarach Natura 2000 wyznaczonych dla tego gatunku. Od 2018 r. przyznaje się również odstępstwa na strzelanie do fok w strumieniach, co ma pozytywny wpływ na stada wylęgowe zagrożonych populacji ryb. Odstrzał podlegający odstępstwu wymaga stosowania strzelby o zatwierdzonym kalibrze, która musi przejść specjalny test, oraz posiadania duńskiej licencji na polowanie. Zachęca się myśliwych, aby celowali w głowę, by śmierć była natychmiastowa. Na Bornholmie do fok szarych można strzelać przez cały rok, ponieważ na tym obszarze nie ma żadnych terenów lęgowych. W Danii populacje fok są monitorowane poprzez coroczne zliczanie liczby osobników. Dania zgłosiła, że w okresie sprawozdawczym odstrzał fok na podstawie odstępstwa (134 fok pospolitych i dziewięć fok szarych) nie miał istotnego wpływu na wielkość populacji.

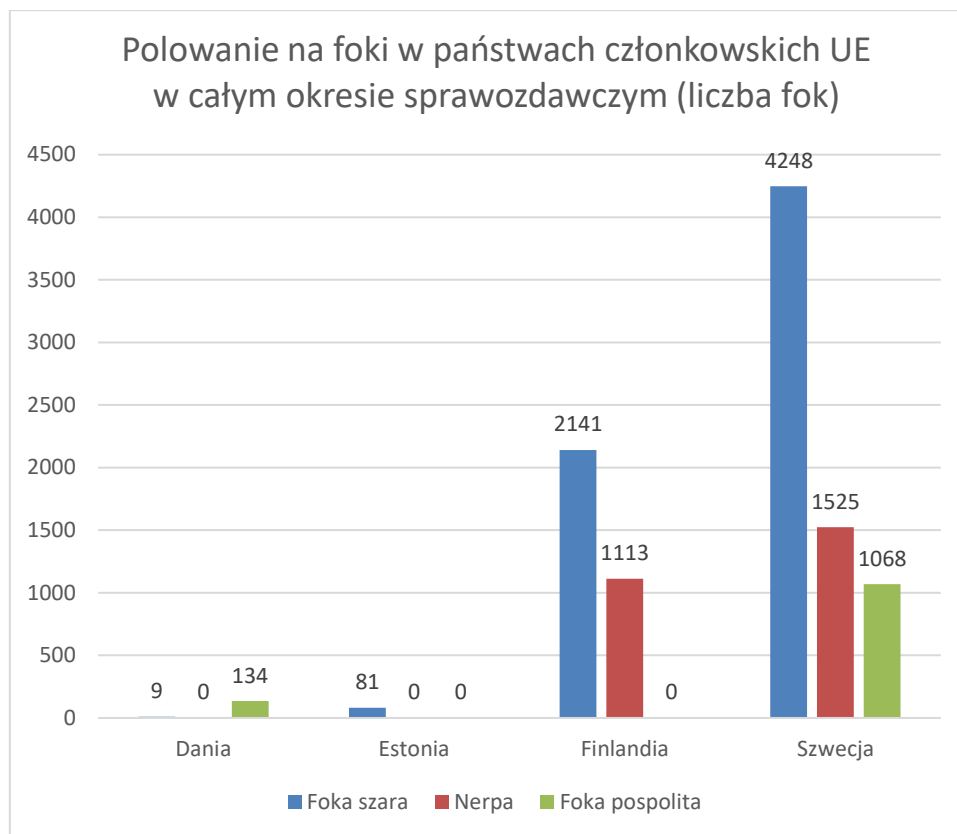
W **Estonii** dopuszcza się polowania na foki w celu zapewnienia zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi i utrzymania myśliwych i rodzin ze społeczności lokalnych na małych wyspach Estonii, aby zachować ich dziedzictwo kulturowe i tradycje. Polowanie na foki jest ściśle uregulowane i w pełni uwzględnia dobrostan zwierząt. Na foki można polować jedynie na wyznaczonych obszarach, w sezonie łowieckim, a myśliwi muszą najpierw zdać egzamin z umiejętności strzeleckich oraz używać określonej broni i amunicji. Z ostatniego estońskiego sprawozdania monitorującego wynika, że liczba fok szarych w estońskich wodach stopniowo rośnie, a w 2021 r. w całym obszarze Morza Bałtyckiego odnotowano największą liczbę fok szarych od 20 lat. Estonia zgłosiła, że polowanie na niewielką skalę – ograniczone do 1 % populacji fok, co stanowi 55 osobników rocznie w okresie sprawozdawczym – jest niezbędne do ograniczenia szkód dla rybołówstwa, ale nie jest dozwolone na obszarach specjalnej ochrony wyznaczonych dla foki szarej.

W **Finlandii** polowanie na foki przeprowadza się w celu zapewnienia zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi, w celu zapobiegania szkodom dla rybołówstwa przemysłowego. Kwoty łowieckie ustalono w odniesieniu do fok szarych i nerp. W okresie sprawozdawczym kwota łowiecka obowiązująca w głównej części Finlandii wynosiła 1 050 osobników rocznie. W tym samym okresie średnia kwota łowiecka dotycząca nerp w obszarze zatoki botnickiej wynosiła 335 osobników rocznie, a średnia kwota łowiecka dotycząca fok szarych na wyspie Åland, w autonomicznym regionie Finlandii, wynosiła 480 osobników rocznie. Ponadto na foki można polować tylko w sezonie łowieckim, broń i amunicja muszą posiadać określone szczegółowe parametry techniczne, a myśliwi muszą odbyć kurs z etyki łowieckiej, zgodnie z którą foki należy zabijać w sposób powodujący natychmiastową śmierć, i zdać z tego kursu egzamin. Nie można polować na zagrożone populacje fok (np. nerpy w Zatoce Fińskiej i na Morzu Archipelagowym). Finlandia zgłosiła, że szacowany roczny wzrost populacji fok jest większy niż liczba upolowanych fok i że istnieją dowody na to, że foki wyjadają ryby z narzędzi połowowych, które nie są odpowiednio zabezpieczone przed fokami. W rzeczywistości tylko pułapki, żaki (sieci rybackie w kształcie długich worków utrzymywane w pozycji otwartej przez obręcze) lub podobne narzędzia można częściowo zabezpieczyć przed fokami przy utrzymaniu rentowności połowów przemysłowych. Foki jedzą od trzech do pięciu kilogramów ryb dziennie, co może stanowić zagrożenie dla gatunków lub populacji ryb objętych ochroną na mocy przepisów unijnych lub krajowych. Z powodu drapieżnictwa fok rybołówstwo rekreacyjne i komercyjne z wykorzystaniem sieci skrzelowych zmniejszyło się w ciągu ostatnich dziesięcioleci o 30–40 % na archipelagu zewnętrznym, a w na niektórych obszarach nawet całkowicie

zaprzestano takiego rybołówstwa. Pozytywny efekt polowania w pobliżu narzędzi połowowych jest tylko tymczasowy, ponieważ w ciągu kilku dni, lub nawet kilku godzin, pojawiają się nowe foki. Z tego względu polowania na foki nie można uznawać za jedyny sposób łagodzenia problemów, które powodują foki.

W Szwecji przepisy dotyczące zarządzania dziką fauną i florą dopuszczają, od 2020 r., polowanie na foki szare na podstawie licencji, od 2022 r. na foki pospolite, a w przypadku nerp „polowanie do celów ochronnych”. Polowanie do celów ochronnych jest dozwolone i ściśle regulowane na obszarach, na których rosnąca populacja fok powoduje poważne szkody dla lokalnego rybołówstwa w postaci niszczenia narzędzi połowowych i wyjadania złowionych ryb. W przeciwieństwie do polowania do celów ochronnych polowanie na podstawie licencji nie jest ograniczone do obszarów, na których foki wyrządzają szkody dla rybołówstwa. Obowiązuje kwota łowiecka: W okresie sprawozdawczym średnia kwota łowiecka obowiązująca w przypadku fok szarych wynosiła 1 692 osobników rocznie, w przypadku fok pospolitych 712 osobników rocznie, a w przypadku nerp – 346. Amunicja podlega ścisłym regulacjom, metoda zabijania musi powodować natychmiastową śmierć i nie prowadzić do niepotrzebnego cierpienia, a polowanie na foki z łodzi wymaga, aby łódź stała w miejscu. Trwają badania nad opracowaniem sprzętu rybackiego, który byłby zabezpieczony przed fokami. Szwecja zgłosiła, że liczba fok odławianych w celu ochrony sektora rybackiego stanowi jedynie bardzo niewielką część populacji fok.

Na poniższym wykresie przedstawiono łączną liczbę fok upolowanych w okresie sprawozdawczym w czterech państwach członkowskich UE zezwalających na takie polowania do celów zrównoważonego zarządzania ich zasobami morskimi. W Finlandii i Szwecji kwoty są ustalane na sezon łowiecki, a nie na rok kalendarzowy. Sezon łowiecki rozpoczyna się jesienią i kończy wiosną następnego roku. Zgodnie z dyrektywą siedliskową państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie, aby pozyskiwanie osobników z tych gatunków, które wymieniono w załączniku V do dyrektywy, było zgodne z utrzymaniem ich we właściwym stanie ochrony.

Na **Łotwie** otrzymano w okresie sprawozdawczym wnioski o polowanie na foki, ale zostały one odrzucone. Po niedawnym zatwierdzeniu planu zarządzania populacją fok od 2023 r. dozwolone jest polowanie na niewielką liczbę dorosłych fok szarych, aby zapobiec szkodom dla rybołówstwa, jeżeli nie można znaleźć metody alternatywnej.

h) Ogólna ocena dokonana przez państwa członkowskie UE

Do państw członkowskich zwrócono się o przekazanie ogólnej oceny trzech aspektów rozporządzenia na ich terytorium: jego funkcjonowania (zdolność do pełnienia funkcji regulacyjnej), skuteczności (zdolność do przyniesienia pożądanego rezultatu) oraz wpływu (na przykład zmiana rynku produktów z fok).

Osiem państw członkowskich (Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Republika Czeska, Węgry, Irlandia, Litwa i Słowacja) poinformowało, że w okresie sprawozdawczym na ich terytorium nie prowadzono handlu produktami z fok i że w związku z tym nie są one w stanie ocenić funkcjonowania, skuteczności i wpływu rozporządzenia. Pięć państw członkowskich (Niemcy, Włochy, Luksemburg, Rumunia i Słowenia) nie przedstawiło żadnej oceny.

Siedem państw członkowskich (Austria, Belgia, Dania, Niderlandy, Polska, Portugalia i Hiszpania) oznajmiło, że rozporządzenie jest odpowiednie do celu i że ich organy celne posiadają procedury umożliwiające jego prawidłowe wdrożenie. Jak dotąd nie stwierdziły żadnych problemów z rozporządzeniem. Niderlandy zobowiązały się do wzmocnienia współpracy między właściwymi organami a organami celnymi w tym zakresie.

Estonia, Finlandia, Łotwa i Szwecja uważają, że rozporządzenie funkcjonuje dobrze jako środek kontroli handlu produktami z fok, ale jego wpływ wykracza poza zamierzony cel. W ich opinii zakaz przyczynił się do obecnego złego stanu rybołówstwa przybrzeżnego

i spowodował znaczące obniżenie wartości fok jako gatunku łownego. Ich zdaniem ważne jest włączenie zarządzania populacjami fok do planów zarządzania wodami UE w oparciu o ekosystemy. Twierdzą, że uważnie monitorują swoje populacje fok, a upolowanie niewielkiej liczby fok w okresie sprawozdawczym miało niemal nieistotny wpływ na wielkość i stan ochrony populacji. Te państwa członkowskie są zdania, że polowanie na foki, które odbywa się w celu zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi z pełnym poszanowaniem dobrostanu zwierząt oraz pełnym wykorzystaniem – bez marnowania – wszystkich części upolowanych zwierząt, nie powinno budzić moralnych obaw społeczeństwa. Zgodnie ze szwedzką etyką łowiecką polowanie można uznać za dopuszczalne tylko pod warunkiem, że zwierzę zostanie upolowane w sposób humanitarny, a uzyskane zasoby zostaną w pełni wykorzystane. Ponieważ myśliwi polujący na foki muszą po zabiciu tego, czego potrzebują na własny użytek, zniszczyć lub wyrzucić ten cenny zasób, Szwecja uważa, że zakaz jest sprzeczny z etyką łowiecką i czyni polowanie na foki mniej atrakcyjnym. Te państwa członkowskie podkreśliły, że w tym samym czasie rosnąca populacja fok wyrządza szkody w narzędziach połowowych i w połowach, zarażając wszystkie gatunki ryb nicieniami z rodzaju *Anisakis*, zabijając morświny i łowiąc duże dorosłe osobniki dorsza, łososia, troci wędrowniej i szczupaka, co ma konsekwencje gospodarcze dla turystyki obejmującej połowy rekreacyjne. Aby załagodzić tę sytuację, Szwecja przyjęła w 2020 r. rozporządzenie krajowe, które stanowi, że jeśli samiec foki szarej wyrządzający szkody w rybołówstwie lub w akwakulturze zostanie upolowany zgodnie z przepisami, strona poszkodowana ma prawo do pomocy finansowej na odpowiednie przetworzenie tuszy. W Finlandii około 350–400 rybaków rocznie ponosi szkody w wyniku działalności fok. Rekompensata może zostać przyznana za koszty poniesione celem zebrania tusz fok upolowanych zgodnie z przepisami i przekazania ich do zatwierdzonego zakładu w celu ich zniszczenia. Za samo polowanie nie przysługuje żadna rekompensata. Wsparcie to ma na celu zachęcenie do zwiększenia skali polowania na foki, ale Finlandia uważa, że jeszcze silniejszą zachętą byłoby zniesienie zakazu handlu produktami z fok. Wyeliminowałyby to również konieczność wypłacania odszkodowań i związane z tym koszty administracyjne.

Estonia, Finlandia, Łotwa i Szwecja przyznają, że handel produktami z fok nigdy nie stanowił dużego sektora o znacznym obrocie gospodarczym. Na obszarach przybrzeżnych handel może jednak stanowić źródło dochodu i sposób na pielęgnowanie wartości kulturowych. Zniesienie zakazu pomogłoby w wykorzystaniu tego potencjału, stworzeniu rynku krajowego i możliwości wywozu produktów z fok, a także zwiększyłoby wartość produktów z fok, a nawet wielkość przywozu do UE ze strony Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych, ponieważ wprowadzanie produktów z fok na rynek UE nie byłoby już błędnie postrzegane jako całkowicie zakazane. Te państwa członkowskie uważają, że należy dopuścić przynajmniej prowadzenie sprzedaży tych produktów jako produktów rzemieślniczych na małą skalę przez społeczności lokalne w UE w celu pokrycia kosztów polowania oraz zaprezentowania kreatywności i tradycji tych społeczności. Jeżeli zniesienie zakazu nie będzie możliwe, Estonia, Finlandia, Łotwa i Szwecja opowiadają się za rozważeniem przywrócenia wyjątku dotyczącego zrównoważonego zarządzania zasobami morskimi dla tych państw członkowskich, które uwzględniają polowania na foki do celów ochronnych i na podstawie licencji w swoich planach zarządzania dziką fauną i florą. W 2019 r. szwedzki parlament wezwał rząd do podjęcia działań na rzecz zniesienia zakazu lub przynajmniej wprowadzenia wyjątku od niego.

4. Sprawozdanie Zjednoczonego Królestwa

Na potrzeby przedmiotowych działań do przedstawienia Komisji sprawozdania krajowego wezwano również Zjednoczone Królestwo. W przypadku Zjednoczonego Królestwa okres sprawozdawczy trwał od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r., czyli do końca okresu przejściowego uzgodnionego wspólnie przez UE i Zjednoczone Królestwo po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE. W odniesieniu do Irlandii Północnej okres sprawozdawczy Zjednoczonego Królestwa był taki sam jak w przypadku państw członkowskich UE (tj. do końca 2022 r.) na podstawie ram windsorskich¹⁷, które obejmują rozporządzenie w sprawie handlu produktami z fok.

W związku z tym poniższe elementy miały zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa do końca okresu przejściowego i nadal mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do Irlandii Północnej.

Seal Products Regulations 2010 (przepisy Zjednoczonego Królestwa w sprawie produktów z fok z 2010 r.) wdrażają przedmiotowe rozporządzenie UE. HM Revenues & Customs (urząd skarbowo-celny Zjednoczonego Królestwa), Home Office i Border Force Agency (służba graniczna Zjednoczonego Królestwa) są zobowiązane do działania zgodnie z prawodawstwem unijnym i krajowym oraz odpowiednimi wytycznymi dotyczącymi przepisów regulujących produkty z fok. Istnieją procedury umożliwiające skuteczne funkcjonowanie rozporządzenia UE.

Zasady dotyczące sankcji zawarto w Seal Products Regulations 2010. Każda osoba, która naruszy przepisy, podlega karze grzywny do 75 000 GBP. Kwota maksymalna jest taka sama w przypadku grzywien nakładanych na osoby prawne.

W okresie sprawozdawczym na rynek Zjednoczonego Królestwa nie wprowadzono żadnych produktów z fok na podstawie wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych.

Zjednoczone Królestwo poinformowało, że na jego terytorium nie poluje się na foki, ponieważ ssaki morskie, w tym foki, są chronione na podstawie przepisów, zgodnie z którymi umyślne zabicie, zranienie lub złapanie jakiegokolwiek dzikiego ssaka morskiego jest przestępstwem.

5. Sprawozdania uznanych organów

Na potrzeby niniejszego sprawozdania o udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu poproszono uznane organy Kanady i Grenlandii. Okres sprawozdawczy był taki sam jak w przypadku państw członkowskich UE, tj. od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2022 r.

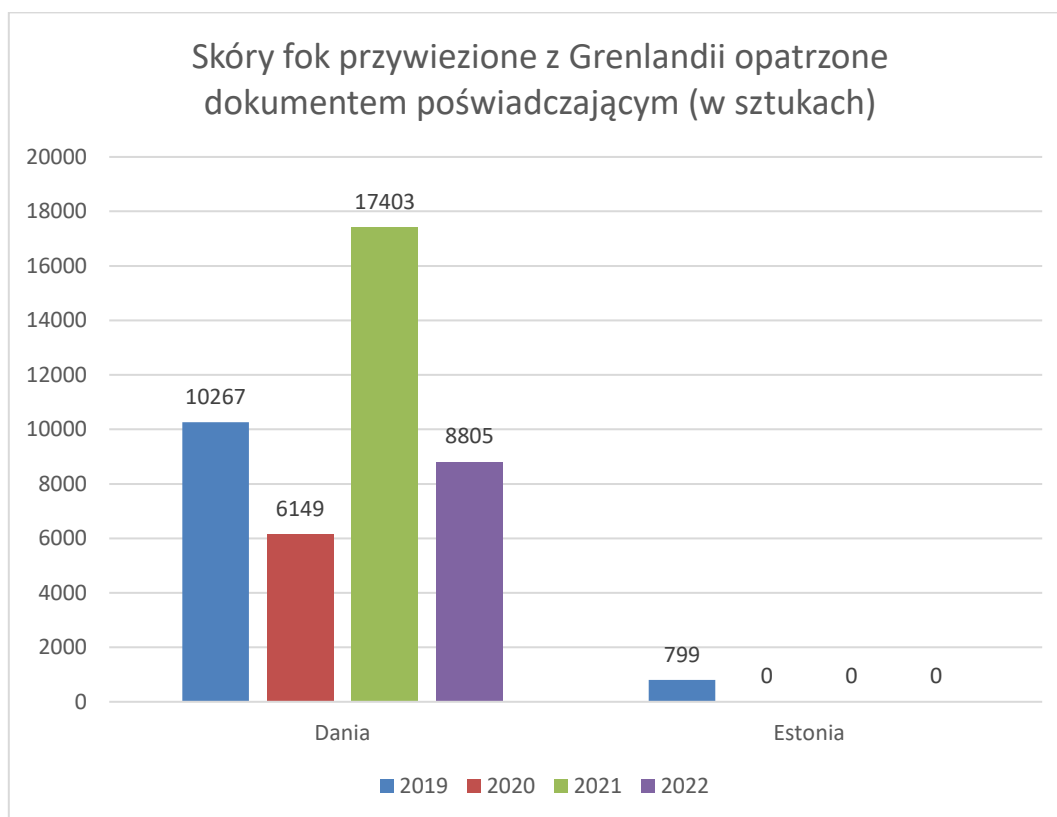
a) Dokumenty poświadczające

Departament Rybołówstwa i Łowiectwa Grenlandii wydał dokumenty poświadczające dołączone do skór nerp i fok grenlandzkich, które wprowadzono do obrotu na rynku unijnym w Danii i w Estonii. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę sztuk skór fok przywiezionych

---

¹⁷ Od 24 marca 2023 r., na podstawie wspólnej deklaracji nr 1/2023 wydanej przez Unię i Zjednoczone Królestwo w ramach Wspólnego Komitetu ustanowionego Umową o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Protokół w sprawie Irlandii / Irlandii Północnej powinien być zwany „ramami windsorskimi”.

z Grenlandii do tych dwóch państw członkowskich UE w okresie sprawozdawczym. Departament Rybołówstwa i Łowiectwa Grenlandii poinformował również o wywozie 281 skór fok do Włoch i 18 skór fok do Portugalii w 2019 r., ale odpowiednie właściwe organy UE nie zgłosiły tego przywozu.

Rząd Nunavut (Kanada) wydał dwa dokumenty poświadczające, tylko w 2020 r., towarzyszące dwóm czaszkom nerp i dwóm skórom fok nerp wywiezionych do Belgii oraz jednej kompletnej czaszce foki z dwoma kłami wywiezionej do Włoch. Odpowiednie właściwe organy UE nie zgłosiły tego przywozu.

Rząd Terytoriów Północno-Zachodnich Kanady wydał dwa dokumenty poświadczające, tylko w 2022 r., towarzyszące jednemu płaszczowi z futrzaniem wykończeniem wywiezionemu do Republiki Czeskiej i jednemu do Francji. Odpowiednie właściwe organy UE nie zgłosiły również tego przywozu.

Uznany organ w Nunavucie wskazał szereg problemów z dokumentami poświadczającymi i zwrócił się do UE z pytaniem, czy można byłoby zezwolić na: 1) wydawanie jednego certyfikatu dla wielu skór; 2) wydawanie certyfikatu rzemieślnikom z Nunavucie, którzy poświadczą, że wykorzystują w swojej pracy jedynie skóry focze pozyskane podczas polowań prowadzonych przez Eskimosów; 3) zwolnienie z obowiązku wskazywania państwa członkowskiego UE, w którym produkt zostanie wprowadzony do obrotu; oraz 4) poszukanie innych sposobów udowodnienia, że produkt pochodzi od Eskimosów niż fizyczny certyfikat, na przykład pieczęć tatuowana na skórach lub metki z kodem QR i pieczęcią wytłoczoną przez rząd Nunavutu, których podrobienie jest prawie niemożliwe.

W 2021 r. rząd Terytoriów Północno-Zachodnich opracował program certyfikacji produktów z fok w celu identyfikacji produktów z fok pozyskanych przez myśliwych Inuitów/Inuvialuitów i wytworzonych przez Inuitów/Inuvialuitów/ludy autochtoniczne

Terytoriów Północno-Zachodnich. Po wytworzeniu produktu z fok opatruje się go metką certyfikującą ten produkt (zob. poniżej).

Uznany organ Terytoriów Północno-Zachodnich uważa, że skóry fok pozyskiwane przez Inuitów/Inuvialuitów na Terytoriach Północno-Zachodnich powinny być automatycznie certyfikowane, a UE powinna zapewnić wsparcie finansowe lub techniczne w celu wdrożenia tego zwolnienia. Przewidziano kary za nieprzestrzeganie przepisów, lecz dotychczas nie były one potrzebne.

b) Polowanie na foki w ramach wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych

Art. 3 ust. 1 zmienionego rozporządzenia zezwala na wprowadzanie do obrotu jedynie tych produktów z fok, które pochodzą z polowań prowadzonych tradycyjnie przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne, przyczyniających się do utrzymania danej społeczności oraz prowadzonych w sposób, który odpowiednio uwzględnia dobrostan zwierząt.

W tym kontekście uznane organy wymieniły trzy główne zasady polowania na foki stosowane przez Inuitów i Inuvialuitów: 1) pozyskiwanie w sposób zrównoważony – zasoby chroni się przed nadmiernym przetrzebieniem i gospodaruje się nimi tak, aby foki zachowały swoją pozycję w światowym ekosystemie; 2) całkowite wykorzystanie – mięso jest zjadane, ze skór wykonuje się ubrania, a tran stanowi bogate źródło kwasów omega-3; oraz 3) pozyskiwanie w sposób humanitarny – foki należy traktować z szacunkiem i polować na nie wyłącznie stosownie do potrzeb, a samo uśmiercenie jest sprawne i szybkie.

c) Przetwarzanie danych i ochrona danych osobowych

Trzy przedmiotowe uznane organy korzystają z elektronicznego systemu wymiany i zapisywania danych zawartych w dokumentach poświadczających. Żaden z tych organów nie zgłaszał problemów w kwestii ochrony danych osobowych podczas przetwarzania dokumentów poświadczających.

d) Informacje przekazywane za pomocą kodu QR

Na wniosek Grenlandii Komisja zgodziła się na umieszczanie etykiety z kodem QR na produktach z fok, aby lepiej informować konsumentów o istnieniu i prawomocnym charakterze wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych

i ułatwić wprowadzanie takich produktów na rynek UE. Kod QR łączy ze stroną internetową¹⁸ zawierającą informacje na temat przepisów UE dotyczących fok.

Przedsiębiorstwo Great Greenland umieszcza kod QR na wszystkich swoich skórkach fok. Lokalni rzemieślnicy, wytwórcy rękodzieła lub małe szwalnie mogą zamieścić obok kodu QR własne logo. Nunavut stosuje kod QR, który odsyła do informacji na temat wyjątku określonego w unijnych przepisach dotyczących produktów z fok. Kod QR jest umieszczany na wszystkich certyfikowanych przedmiotach i jest dostępny dla rzemieślników i wytwórców rękodzieła zgodnie z ich potrzebami. Na Terytoriach Północno-Zachodnich kod QR jest umieszczany na produktach z fok wykonanych ze udokumentowanych/certyfikowanych skór.

e) Ogólna ocena dokonana przez uznane organy

Zwrócono się do uznanych organów o dostarczenie oceny trzech aspektów dotyczących stosowania rozporządzenia i wyjątku dotyczącego Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych na ich terytorium: funkcjonowania i skuteczności wyjątku, wpływu rozporządzenia na rozwój społeczno-ekonomiczny Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych na ich terytorium oraz wpływu rozporządzenia na populację fok w ich jurysdykcji.

Grenlandia przyjmuje do wiadomości zobowiązanie UE do poszanowania i promowania praw ludów autochtonicznych, w tym prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej. Uważa jednak, że w praktyce unijne przepisy dotyczące fok mają negatywny wpływ na te społeczności. Departament uważa, że należy zwiększyć świadomość i wiedzę obywateli Unii na temat legalności handlu produktami z fok upolowanych przez Eskimosów lub inne społeczności autochtoniczne i odbudować w ten sposób zaufanie konsumentów do produktów z fok pochodzących z Grenlandii.

Władze Nunavut podzielają tę opinię i opowiadają się za zastąpieniem dokumentu poświadczającego małymi metkami z kodem QR. Uważają, że wymogi w zakresie certyfikacji wiążą się z nadmiernym obciążeniem i działają zniechęcająco na Eskimosów będących producentami i nabywców z UE. Nunavut chętnie skorzystałoby z unijnego wsparcia przy przeprowadzeniu wśród unijnych producentów, muzeów i sprzedawców detalicznych działań informacyjnych na temat istnienia i funkcjonowania wyjątku.

Jeżeli chodzi o Terytoria Północno-Zachodnie, wyjątek dotyczący Eskimosów przynosiłby o wiele większe korzyści bezpośrednie, gdyby UE zgodziła się, aby wszystkie foki pozyskiwane przez Inuitów/Inuvialuitów na Terytoriach Północno-Zachodnich uznano za spełniające warunki, co oznaczałoby automatyczne poświadczenie ich zgodności z wymogami. Pozyskiwanie na własne potrzeby pozostawało na stosunkowo stabilnym poziomie, a warunki na krajowym i lokalnym rynku produktów i surowców z fok były korzystne w całym poprzednim okresie sprawozdawczym. Jednocześnie rynek wywozu jest ograniczony lub nie istnieje.

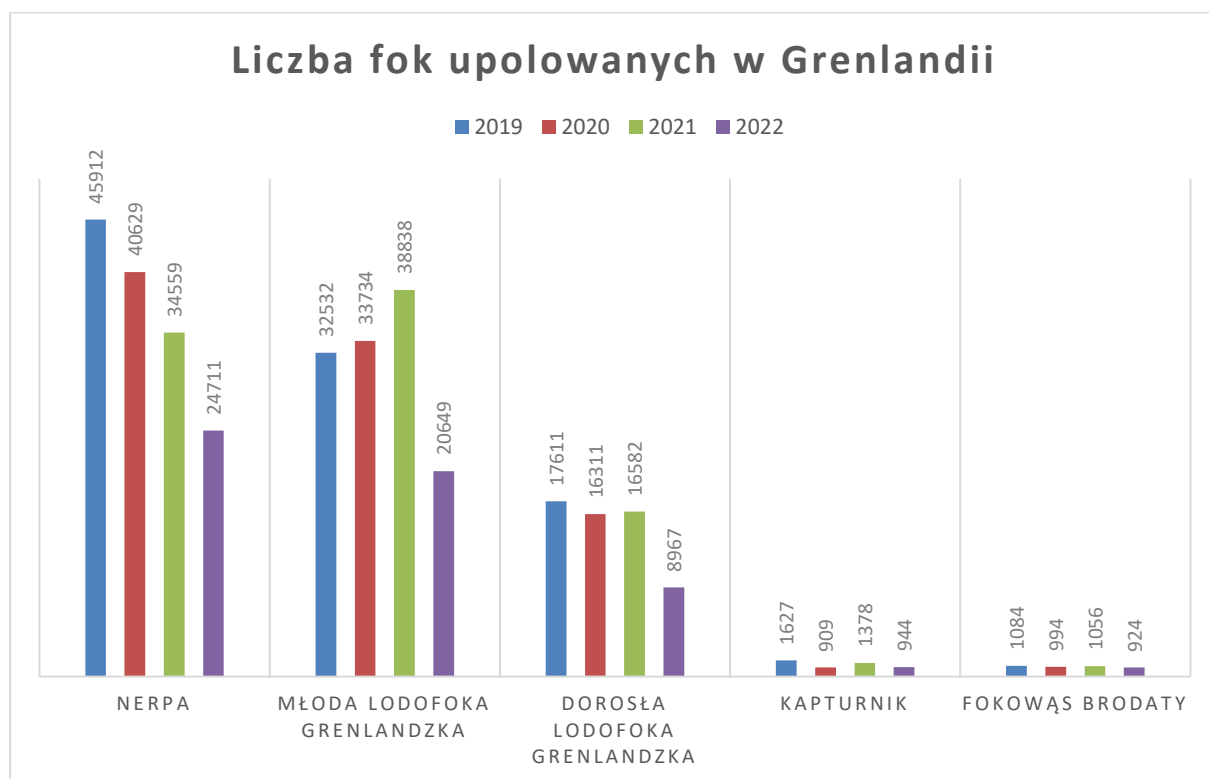
Na Grenlandii polowanie na foki i handel produktami z fok mają podstawowe znaczenie społeczno-ekonomiczne i kulturowe dla społeczności Eskimosów. W latach 2019–2022 liczba fok sprzedanych do garbarni Great Greenland A/S wzrosła o prawie 6 % w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym, ale jest daleka od poziomów sprzed wprowadzenia unijnego zakazu.

---

¹⁸ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/trade-seal-products_en

Całkowita liczba fok upolowanych w Grenlandii w latach 2019–2021 spadła o 6 % w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę upolowanych fok w Grenlandii w podziale na gatunki w czterech latach okresu sprawozdawczego. Liczby te nie obejmują ostatnich trzech miesięcy 2022 r.

W okresie sprawozdawczym wartość handlu skórami nerp, młodych i dorosłych lodofok grenlandzkich w garbarni Great Greenland również nie osiągnęła poziomów sprzed unijnego zakazu.

Ministerstwo Rybołówstwa i Łowiectwa Grenlandii kwestionuje rozumowanie stojące za unijnymi przepisami dotyczącymi fok i wskazuje, że nie są konieczne do zapewnienia zrównoważonego polowania na fokę z pełnym poszanowaniem dobrostanu zwierząt. Ministerstwo obawia się, że nie przeprowadzono wcześniejszej oceny, w tym oceny odczuwanego obecnie zaniepokojenia wśród obywateli Unii – które przedstawiono jako główne uzasadnienie rozporządzenia – i oceny możliwych rozwiązań, które rozwiązałyby ewentualne obawy, a jednocześnie w mniejszym stopniu ograniczyłyby handel. Ministerstwo wyraziło również obawę, że przepisy UE dotyczące fok, nawet gdy określają one wyjątek dotyczący Eskimosów, są niezgodne z koncepcją niebieskiej gospodarki, gdyż UE wspiera wszystkie aspekty zrównoważonego użytkowania żywych zasobów, z wyjątkiem fok.

W Nunavucie i na Terytoriach Północno-Zachodnich całoroczne pozyskiwanie, konsumpcja, projektowanie i sprzedaż produktów z fok stanowi wieloletnią formę wyrazu kulturowego i źródło utrzymania społeczności Inuitów/Inuvialuitów. Obecnie fokę stanowią podstawę bezpieczeństwa żywnościowego i dochodów Inuitów/Inuvialuitów na terytorium o najwyższych cenach żywności kupowanej w sklepach i ograniczonych możliwościach zatrudnienia. Inuici/Inuvialuici sprzedają produkty z fok głównie na rynku lokalnym i nie przeznaczają ich na wywóz do UE. Główne przyczyny tej sytuacji to: obawa przed naruszeniem przepisów UE dotyczących fok, bariery w handlu wynikające z samego zakazu (utrata zainteresowania wśród nabywców, brak kontaktów z potencjalnymi nabywcami), brak

doświadczenia w handlu międzynarodowym oraz dezorientacja w kwestii różnicy między certyfikacją skór a produktami z certyfikowanych skór. Jak dotąd rozporządzenie nie ma pozytywnego wpływu na rozwój społeczno-ekonomiczny Inuitów/Inuvialuitów. Pomimo stworzenia możliwości działania, przepisy UE dotyczące fok są postrzegane jako instrument kontroli.

Według Nunavutu i Terytoriów Północno-Zachodnich rozporządzenie nie ma wpływu na populację fok, a obowiązywanie wyjątku nie spowodowało wzrostu pozyskiwania fok. Pozyskiwanie było i nadal jest prowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi pozyskiwania i wartościami wyznawanymi przez Inuitów/Inuvialuitów.

6) Podsumowanie

Z ustaleń wynika, że rozporządzenie funkcjonuje dobrze, jeżeli chodzi o uniemożliwianie wprowadzania na rynek UE produktów z fok nieobjętych wyjątkiem dotyczącym Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych. Państwa członkowskie określiły sankcje nakładane w przypadku naruszenia przepisów, ale dotychczas ich nie stosowały. Jedynie Belgia zgłosiła przywóz niezgodny z przepisami, który został zatrzymany przez służby celne.

Państwa członkowskie UE położone nad Morzem Bałtyckim z zadowoleniem przyjęłyby przywrócenie wyjątku dotyczącego zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi, skreślonego w 2015 r. w celu dostosowania rozporządzenia do orzeczenia Światowej Organizacji Handlu. Państwa te uważają, że zakaz wywołuje negatywne skutki społeczno-gospodarcze w państwach członkowskich UE położonych nad Morzem Bałtyckim.

Uznane organy w Kanadzie uważają, że rozporządzenie jest postrzegane w UE jako całkowity zakaz handlu produktami z fok i że wyjątek dotyczący Eskimosów lub innych społeczności autochtonicznych nie jest w UE wystarczająco dobrze znany oraz że ma to wpływ na rozwój gospodarczy ich społeczności Inuitów/Inuvialuitów. Wywóz produktów z fok z Kanady do UE jest nieznaczny. Grenlandia nadal wywozi produkty z fok do UE, głównie do Danii. Odpowiednie właściwe organy UE nie zgłosiły niewielkiej liczby przypadków przywozu z Grenlandii i Kanady.

W 2024 r. Komisja rozpocznie ocenę rozporządzenia w sprawie handlu produktami z fok i dyrektywy dotyczącej szczeniąt foczych, aby ocenić ich funkcjonowanie, skuteczność i wpływ w odniesieniu do ich celów oraz czy są one nadal odpowiednie do celu. Obejmie to ocenę skutków społeczno-gospodarczych oraz wpływu na populację fok. Na podstawie wyników tej oceny Komisja rozważy, czy potrzebne są dalsze środki.